

Bruxelles, 2 februarie 2024
(OR. en)

6124/24

**Dosar interinstituțional:
2020/0103(COD)**

ECOFIN 122
UEM 27
CADREFIN 24
CODEC 271

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	29 ianuarie 2024
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2024) 40 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Raportul anual pe 2021 și raportul anual pe 2022 privind Instrumentul de sprijin tehnic

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2024) 40 final.

Anexă: COM(2024) 40 final

Bruxelles, 29.1.2024
COM(2024) 40 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Raportul anual pe 2021 și raportul anual pe 2022
privind Instrumentul de sprijin tehnic**

{SWD(2024) 17 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raportul anual pe 2021 și raportul anual pe 2022 privind Instrumentul de sprijin tehnic

Instrumentul de sprijin tehnic (IST)¹ este programul UE care, începând din 2021, oferă statelor membre ale UE expertiză tehnică personalizată pentru a elabora reforme și pentru a le pune în aplicare. Obiectivul general al instrumentului este de a promova coeziunea economică, socială și teritorială a UE prin sprijinirea statelor membre în punerea în aplicare a reformelor necesare pentru a realiza redresarea economică și socială, precum și reziliența și convergența economică și socială ascendentă. IST se bazează pe succesul predecesorului său, Programul de sprijin pentru reforme structurale (PSRS) pentru perioada 2017-2020², și se are la dispoziție un buget semnificativ mai mare.

Gestionat de DG REFORM a Comisiei Europene, IST este disponibil pentru orice stat membru care se confruntă cu provocări în procesul de elaborare și de punere în aplicare a reformelor. Aceasta include reforme care vizează depășirea provocărilor identificate în procesul **semestrului european** de coordonare a politicilor economice, **prioritățile UE** sau reformele întreprinse de **statele membre din proprie inițiativă**. Bugetul pentru IST **nu prealocă fonduri per stat membru sau per domeniu de politică**.

IST oferă asistență tehnică statelor membre într-o **gamă largă de domenii de politică**. Printre acestea se numără gestionarea finanțelor și a bunurilor publice, reforma instituțională și administrativă, mediul de afaceri, sectorul financiar, piețele produselor, serviciilor și forței de muncă, precum și educația și formarea, dezvoltarea durabilă, sănătatea și bunăstarea socială. Instrumentul se axează pe acțiuni care contribuie la tranziția verde și la cea digitală. IST poate sprijini, de asemenea, activitatea de pregătire și punere în aplicare a **planurilor naționale de redresare și reziliență**³ (PNRR).

IST nu necesită cofinanțare din partea statelor membre. Bugetul său total în cadrul financiar multianual 2021-2027 este de **864,4 milioane de euro (figura 1)**. În plus, statele membre pot solicita și au solicitat sprijin tehnic suplimentar prin intermediul unei contribuții directe⁴ sau ca parte a planurilor lor de redresare și reziliență.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
116,4	118,7	121,1	123,5	126,0	128,5	130,4	864,4

¹ Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic, JO L 57, 18.2.2021, p. 1 („[Regulamentul](#) privind IST”).

² Regulamentul (UE) 2017/825 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de instituire a Programului de sprijin pentru reforme structurale pentru perioada 2017-2020 și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 1305/2013, JO L 129, 19.5.2017, p. 1 („[Regulamentul](#) PSRS”).

³ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, JO L 57, 18.2.2021, p. 17 [„[Regulamentul](#) privind PRR”, articolul 7 alineatul (2)].

⁴ Articolul 7 din [Regulamentul](#) privind IST.

Figura 1 – Programarea bugetară a IST în perioada 2021-2027 (milioane EUR)

Reformele inteligente, durabile și responsabile din punct de vedere social contribuie la consolidarea rezilienței economiilor și societăților statelor membre. IST oferă autorităților beneficiare din statele membre un serviciu unic bazat pe proiecte pentru a le ajuta să facă față provocărilor legate de reforme. Sprijinul poate lua, de exemplu, forma consilierii strategice și juridice, a studiilor, a formării și a vizitelor experților, fiecare proiect combinând mai multe forme de sprijin. Acesta poate fi utilizat în orice etapă a procesului de reformă, de la pregătire și proiectare până la dezvoltare și punere în aplicare. Prin urmare, IST **consolidează capacitatea instituțională și administrativă** a statelor membre ale UE. Sprijinul este **personalizat** și aduce în fiecare proiect o **combinație unică de expertiză**, furnizată de experții interni ai Comisiei Europene, de experți din administrațiile naționale ale statelor membre (de exemplu, prin [TAIEX](#), instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații al Comisiei Europene⁵), din organizații internaționale sau din sectorul privat. Atunci când este nevoie de expertiză externă din sectorul privat, Comisia contractează expertiză externă prin gestiune directă sau indirectă⁶. Personalul DG REFORM este implicat pe deplin pe parcursul procesului de punere în aplicare a fiecărui proiect.

Prin furnizarea de sprijin pe teren pentru a depăși provocările legate de reforme și pentru a stimula creșterea durabilă și favorabilă incluziunii, IST ajută statele membre să se redreseze de pe urma efectelor sociale și economice ale pandemiei de COVID-19, să combată impactul agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei și să îmbunătățească calitatea serviciilor publice.

IST este un **instrument de finanțare bazat pe cerere**, organizat în **cicluri anuale**. Scopul acestuia este de a sprijini cererile de cea mai înaltă calitate prezentate de statele membre pentru a aborda prioritățile de la nivelul UE și de la nivel național. Sunt organizate cereri de propuneri generale, termenul de depunere a acestora fiind 31 octombrie.

De asemenea, Comisia poate organiza runde specifice suplimentare de **cereri de propuneri**, dacă și atunci când este necesar, pentru a răspunde nevoilor specifice emergente ale statelor membre și pentru a sprijini statele membre prin **măsuri speciale** în cazul unor nevoi urgente. Aceasta a lansat cereri de propuneri specifice atât în 2021, cât și în 2022.

Ciclul STI din 2021

2021 a fost primul an de punere în aplicare a Instrumentului de sprijin tehnic. Pe baza experienței și a succesului Programului de sprijin pentru reforme structurale, DG REFORM a **sensibilizat** cu succes cu privire la IST potențialele autorități beneficiare din cele **27 de state membre**, asigurând astfel un nivel ridicat de interes încă de la început.

În 2021 (figura 2), statele membre au depus cereri de asistență tehnică ca răspuns la trei cereri de propuneri:

- cererea generală de propuneri din cadrul IST 2021;
- o cerere specifică de propuneri în materie de formare privind practicile de înverzire a bugetelor;
- o cerere specifică de sprijin pentru statele membre ale UE în scopul pregătirii planurilor lor de redresare și reziliență.

⁵ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/funding-and-technical-assistance/taieux_en

⁶ Lista entităților care execută fonduri UE în cadrul gestiunii indirecte pentru Instrumentul de sprijin tehnic este disponibilă pe [site-ul web al Instrumentului de sprijin tehnic](#).

În septembrie 2021, Grecia a prezentat o nouă cerere de sprijin în cadrul mecanismului de măsuri speciale pentru a aborda sprijinul urgent post-incendiu necesar pentru restaurarea și refacerea biodiversității și a ecosistemelor din zonele arse ale insulei Evia.

	Număr de cereri depuse	Număr de cereri selectate	Bugetul alocat cererilor selectate, în milioane EUR
Cererea generală de propuneri	706	232	104,3
Formare privind practicile de înverzire a bugetelor ⁷	18	18	0,45
Cerere specifică vizând acordarea de sprijin pentru planurile de redresare și reziliență	38	26	10,49
Măsuri speciale	1	1	0,18
Total IST în 2021	763	277	115,42

Figura 2 – Tabel sinoptic al IST 2021

Cele 232 de cereri selectate în cadrul cererii generale de propuneri IST 2021 au vizat prioritățile cheie ale UE, între care⁸:

- 125 de cereri legate de pregătirea sau punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență;
- 102 cereri legate de tranziția digitală;
- 68 de cereri legate de Pactul verde european;
- 16 cereri legate de egalitate: sprijinirea femeilor, a persoanelor cu handicap, a comunității rome, a migranților, a persoanelor în vârstă și a comunității LGBTIQ +.

Cele **27 de planuri de cooperare și de sprijin încheiate** cu statele membre în 2021 descriu domeniile de politică vizate și domeniul de aplicare al măsurilor de sprijin care urmează să fie puse în aplicare, precum și calendare orientative și bugete estimate.

Cele 277 de cereri selectate pentru IST în 2021 în cadrul celor patru cereri diferite de propuneri au fost raționalizate în 263 de proiecte, deoarece, în câteva cazuri, mai multe cereri au fost reunite într-un singur proiect pentru a debloca economii de scară în ceea ce privește realizarea proiectelor și pentru a promova sinergiile locale. Dintre aceste 263 de proiecte, două au abordat nevoile mai multor țări în același timp, deschizând calea pentru o abordare multinațională care să fie dezvoltată în următorii ani.

La sfârșitul lunii octombrie 2023, 151 de proiecte din cadrul IST 2021 fuseseră încheiate, 5 fuseseră anulate și 107 proiecte erau încă în curs de desfășurare. Un exemplu de proiect important din cadrul IST 2021 este [Punerea în aplicare a practicilor de înverzire a bugetelor în statele membre ale UE](#). Mai multe exemple și detalii sunt furnizate în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei.

Ciclul IST din 2022

Pe baza experienței dobândite și a activităților de informare desfășurate în cadrul rundei IST 2021, pentru al doilea an de punere în aplicare a Instrumentului de sprijin tehnic, DG REFORM a reușit să **sensibilizeze și mai mult** cu privire la program în rândul potențialelor autorități

⁷ Alte cinci state membre s-au alăturat programului de formare în 2022.

⁸ O singură cerere de sprijin tehnic poate contribui la mai multe priorități ale UE.

beneficiare ale celor 27 de state membre, subliniind faptul că factorul determinant pentru selecție a fost calitatea cererilor de asistență tehnică.

Ciclul STI 2022 a fost lansat în cadrul primei [Conferințe anuale a IST](#), care a avut loc în zilele de 30 iunie și 1 iulie 2021. Aceasta a lansat discuția cu statele membre cu privire la eventualele cereri care să fie prezentate în cadrul ciclului 2022 și a adus două modificări principale: proiecte multinaționale, menite să abordeze problemele comune cu care se confruntă mai multe state membre și creșterea valorii adăugate a instrumentului la nivelul UE, precum și proiecte „emblematic”, care sprijină reformele necesare la scară largă în toate statele membre și care sunt în conformitate cu prioritățile UE.

Inițiativele emblematice facilitează solicitările statelor membre prin furnizarea de inițiative de sprijin parțial dezvoltate care să fie completate și adaptate la nevoile statelor membre. DG REFORM a propus 12 inițiative emblematice pe teme alese în urma unei consultări aprofundate cu direcțiile generale de politici ale Comisiei și cu autoritățile naționale de coordonare din toate statele membre, pentru a asigura coerența cu prioritățile naționale și cu angajamentul autorităților naționale. Dintre cele 12 propuneri pentru [proiectele emblematice de sprijin tehnic IST 2022](#), 5 s-au axat pe tranziția verde și 3 pe tranziția digitală.

În 2022 (figura 3), statele membre au depus cereri de asistență tehnică ca răspuns la două cereri de propuneri:

- cererea generală de propuneri de proiecte IST 2022;
- o cerere specifică de solicitări de sprijin pentru statele membre ale UE în vederea remedierii consecințelor războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, în special în ceea ce privește primirea refugiaților din Ucraina și eliminarea treptată a dependenței de combustibilii fosili din Rusia.

De asemenea,

- Croația a prezentat 4 cereri în temeiul articolului 7 din Regulamentul privind IST, permițând statelor membre să solicite sprijin suplimentar din partea IST pe propria cheltuială;
- Cinci state membre au depus cereri în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, permițând statelor membre să propună includerea în planul lor de redresare și reziliență (sub formă de costuri estimate) a plăților de sprijin tehnic suplimentar din IST.

	Număr de cereri depuse	Număr de cereri selectate	Bugetul alocat cererilor selectate, în milioane EUR
Cererea generală de propuneri	512	211	102,40
Cerere specială privind Ucraina	32	28	9,28
Total IST în 2022	544	239	111,68
articolul 7 din IST	4	3	2,76
articolul 7 alineatul (2) din MRR	5	5	3,87

Figura 33 – Tabel sinoptic al IST 2022

Cererile selectate în cadrul cererii generale de propuneri IST 2022 au vizat priorități-cheie ale UE, între care⁹:

- 103 cereri legate de pregătirea sau punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență;
- 95 de cereri legate de tranziția digitală;
- 63 de cereri legate de Pactul verde european;
- 24 de cereri legate de egalitate: sprijinirea femeilor, a persoanelor cu handicap, a comunității rome, a migranților, a persoanelor în vârstă și a comunității LGBTIQ+.

Cele 239 de cereri selectate în 2022 pentru sprijin din partea IST în cadrul celor două cereri de propuneri diferite s-au concretizat în 185 de proiecte. Acestea au condus, la rândul lor, la 270 de reforme, ca urmare a unei creșteri exponențiale a numărului de proiecte multinaționale menite să răspundă în același timp nevoilor mai multor țări. În cazul proiectelor multinaționale, fiecare componentă a proiectului specifică unei țări este denumită „reformă”. Prin definiție, un proiect multinațional este alcătuit din mai multe reforme specifice diferitelor țări. Pentru proiectele de sine stătătoare, fiecare proiect corespunde unei singure reforme.

Cele 185 proiecte IST 2022 au fost distribuite după cum urmează: 164 de proiecte de sine stătătoare pentru state membre în mod individual și 21 de proiecte multinaționale, cuprinzând 106 reforme specifice diferitelor țări.

Astfel cum se menționează în cel de al doilea raport anual privind punerea în aplicare a MRR¹⁰,

- 23 de state membre au primit sau primesc în prezent sprijin general pentru aspecte transversale ale punerii în aplicare a planurilor de redresare și reziliență, inclusiv sprijin pentru revizuirea planurilor, în timp ce toate cele 27 de state membre primesc sprijin specific politicilor legate de punerea în aplicare a măsurilor MRR.
- Opt state membre participă în prezent la un proiect multinațional sprijinit de IST privind consolidarea capacităților pentru comunicarea eficace a beneficiilor planurilor de redresare și reziliență.
- 17 state membre au primit sau primesc în prezent sprijin relevant din partea planului REPowerEU. Unele măsuri au, de asemenea, o dimensiune digitală (de exemplu, digitalizarea energiei).

La sfârșitul lunii octombrie 2023, 2 proiecte din cadrul IST 2022 fuseseră încheiate și 183 de proiecte erau încă în curs de desfășurare. Proiectele semnificative din cadrul IST 2022 includ proiectul multinațional privind [integrarea perspectivei de gen în politicile publice și în procesele bugetare](#); sprijin pentru România în vederea accelerării [accesului la servicii esențiale pentru ucrainenii strămutați](#) și [Academia UE de supraveghere a finanțelor digitale](#). Mai multe exemple și detalii sunt furnizate în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei.

Execuția proiectului

Pentru funcționarea Instrumentului de sprijin tehnic este necesară implicarea constantă a DG REFORM, de la faza de concepere a proiectului până la punerea sa în aplicare.

⁹ O singură cerere de sprijin tehnic poate contribui la mai multe priorități ale UE.

¹⁰ https://commission.europa.eu/publications/recovery-and-resilience-facility-annual-report-2023_en.

DG REFORM este activă încă din primele etape ale identificării proiectelor, prin desfășurarea de activități ample de informare a autorităților naționale, menținerea constantă a contactului între coordonatorii de țară din cadrul DG REFORM și autoritățile de coordonare corespunzătoare, precum și prin organizarea de reuniuni între cadrele superioare de conducere din DG REFORM și autoritățile naționale din fiecare stat membru în capitalele respective.

Odată ce cererile sunt selectate și este definit modul de punere în aplicare, responsabilii cu politicile din cadrul DG REFORM sunt periodic în legătură cu autoritățile naționale pentru a identifica rezultatele dorite ale proiectului și pentru a configura activitățile și planurile de lucru aferente. Aceștia fac întotdeauna parte din echipe de proiect specifice, împreună cu (toți) furnizorii selectați, și colaborează la gestionarea zilnică a proiectului. Ei facilitează, de asemenea, comunicarea eficace între (toți) furnizorii și autoritățile naționale, promovând înțelegerea comună pentru a asigura succesul proiectului.

DG REFORM își coordonează activitatea cu alte departamente ale Comisiei prin intermediul unei rețele permanente de reprezentanți ai altor direcții generale. Scopul este de a garanta că sprijinul tehnic acordat în cadrul IST este aliniat la politicile UE, nu se suprapune cu alte acțiuni ale UE și creează sinergii cu alte programe ale UE. Această cooperare cu alte departamente ale Comisiei reprezintă, totodată, o oportunitate de a facilita accesul la expertiza tehnică disponibilă în cadrul Comisiei sau ușor de mobilizat prin alte programe ale UE.

Un membru al personalului DG REFORM este, de asemenea, în mod implicit, membru al fiecărui comitet director de proiect, împreună cu înalți funcționari din cadrul autorităților naționale. Rolul acestuia este de a se asigura că proiectul continuă să fie conform cu prioritățile naționale și ale UE și că se adaptează la evoluția contextului, dacă este necesar, pentru a contribui la agenda națională de reformă.

Evaluarea

Evaluarea programului și a proiectelor Instrumentului de sprijin tehnic se bazează pe dovezile privind rezultatele obținute pentru statele membre și pentru cetățeni pe teren. DG REFORM evaluează sprijinul pe care îl oferă statelor membre atât la nivel de program, cât și la nivel de proiect.

În conformitate cu orientările Comisiei privind o mai bună legiferare, Instrumentul de sprijin tehnic face obiectul unei evaluări la jumătatea perioadei (până în februarie 2025) și al unei evaluări *ex post* (până în decembrie 2030)¹¹, fiecare dintre acestea fiind susținută de un studiu realizat de o parte terță independentă. Se preconizează că evaluarea la jumătatea perioadei a IST va juca un rol important în conturarea următoarei generații a acestui program.

Pe lângă evaluarea efectuată la nivel de program, DG REFORM a instituit o procedură în două etape pentru a evalua proiectele de sprijin tehnic din cadrul IST. Prima etapă are loc la scurt timp după încheierea proiectului pentru a evalua dacă principalele părți interesate implicate în proiect sunt mulțumite de conceperea și realizarea proiectului. Scopul celei de-a doua etape este de a evalua măsura în care proiectul a obținut rezultatele preconizate și are loc la cel puțin un an de la încheierea proiectului.

Deși durata proiectului poate varia, este nevoie, în medie, de 24 de luni pentru finalizarea unui proiect IST. De la lansarea primelor proiecte din cadrul IST 2021 la jumătatea anului 2021, la data publicării prezentului raport, doar câteva proiecte au fost încheiate de mai mult de câteva

¹¹ Articolul 16 din [Regulamentul](#) privind IST.

luni. Primele răspunsuri disponibile la chestionarele de evaluare au indicat o evaluare pozitivă a valorii IST. În special, autoritățile naționale au apreciat că au fost implicate îndeaproape în faza de identificare a proiectelor și în punerea în aplicare a acestora. Autoritățile naționale au apreciat și rolul activ jucat de DG REFORM în facilitarea contactelor directe cu acestea și cu furnizorii de asistență tehnică.

Comunicarea

Instrumentul de sprijin tehnic colaborează îndeaproape cu administrațiile naționale pentru a sprijini conceperea și punerea în aplicare a reformelor acestora în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor lor. Pentru a se asigura că **finanțarea furnizată de UE este vizibilă**, DG REFORM promovează Instrumentul de sprijin tehnic, proiectele IST și rezultatele acestora prin canale specifice și oferă **informații specifice unor categorii de public diverse**, inclusiv mass-mediei și publicului larg.

În acest context, DG REFORM a integrat cu succes o conferință de presă IST și o conferință anuală a IST în ciclul anual al programului. În plus, activitățile și rezultatele Instrumentului de sprijin tehnic și proiectele IST aferente sunt prezentate pe larg pe [site-ul web dedicat sprijinului pentru reforme](#), pe care sunt furnizate informații detaliate în funcție de [domeniul de politică](#) și de [țară](#). Site-ul găzduiește, de asemenea, [registru public online unic](#) al rezultatelor finale ale proiectelor IST. DG REFORM utilizează platformele de comunicare socială pentru a distribui informații cu privire la IST prin intermediul contului său [@EU_reforms](#) pe Twitter/X.

Concluzie

În primii doi ani de punere în aplicare, IST a oferit sprijin tehnic pentru conceperea și punerea în aplicare a reformelor în toate statele membre. Numărul de cereri primite a depășit în mod constant numărul de cereri pe care programul putea să le acopere, ceea ce demonstrează interesul autorităților naționale în ceea ce privește oportunitățile oferite de acest instrument.

Numărul tot mai mare de proiecte multinaționale pe parcursul celor doi ani a fost un indicator al capacității programului IST de a oferi o valoare adăugată suplimentară la nivelul UE și de a facilita schimbul de bune practici și de oportunități de învățare reciprocă între administrațiile naționale.

DG REFORM și-a intensificat comunicarea privind activitățile IST pentru a spori responsabilitatea instrumentului și pentru a sensibiliza autoritățile naționale cu privire la oportunitățile disponibile în cadrul programului. Scopul acestei comunicări a fost de a extinde înțelegerea de către autoritățile naționale a oportunităților disponibile în cadrul IST și de a le permite să elaboreze proiecte care să utilizeze în mod optim instrumentul pentru a răspunde nevoilor lor specifice.

Cel mai important, personalul DG REFORM a depus eforturi concertate la toate nivelurile pentru a sprijini statele membre în faza de punere în aplicare pentru a se asigura că proiectele au fost încununuate de succes și că realizările acestora au continuat să fie conforme cu obiectivele statelor membre. DG REFORM cooperează, de asemenea, cu autoritățile naționale pentru a merge dincolo de punerea în aplicare a unor proiecte specifice – care se încheie cu obținerea și punerea în aplicare a rezultatelor – și le poate sprijini în legătură cu urmărirea subsecventă a rezultatelor proiectelor în vederea punerii în aplicare a programelor lor de reformă.

Având în vedere că punerea în aplicare a primului ciclu al Instrumentului de sprijin tehnic a început în 2021, este încă prea devreme pentru a evalua realizările proiectelor pe teren. Cu toate acestea, pe baza feedbackului primit de la autoritățile beneficiare la nivel de proiect și de la autoritățile de coordonare la nivel de țară, statele membre au apreciat, în general, sprijinul acordat prin intermediul IST, în special rolul activ pe care acesta îl poate juca în elaborarea și punerea în aplicare a proiectelor, precum și comunicarea eficace din partea DG REFORM.